

Plán Komunitného centra Sučany

Ulica: Hlavná 300/20

Obec: 038 52 Sučany

Spracovali:

Odborný manažér KC: Mgr. Jana Pečeňáková

Komuniný pracovník KC: Mgr. Lenka Nepelová

Pracovník KC: Bc. Miriam Balážová

Marec 2024

Obsah

1 História lokality	3
2 Mapovanie potrieb	4
3 Výsledky Mapovania potrieb.....	5
3.1 Demografia	5
3.2 Fyzická infraštruktúra.....	5
3.3 Inštitúcie.....	6
3.4 Neformálna sociálna štruktúra.....	6
3.5 Informácie o životnom štýle	6
3.6 Potreby, problémy, sny.....	7
3.7 Ciele a úlohy komunitného centra.....	7
4 Akčný plán	7
4.1. Monitorovanie plnenia cieľov.....	9
5 Záver	9
6 Použitá literatúra.....	10

1 História lokality

Obec Sučany leží na severe Slovenska v regióne Turiec, severovýchodne od Martina. Potreba vzniku Komunitného centra začala byť výrazne cititeľná už v roku 2015, kedy narastala miera zvyšovania vzniku sociálnopatologických javov v komunite a potrebnosť ich riešenia. Najvýraznejšie problémové oblasti sa ukazovali v narastajúcom počte obyvateľov marginalizovanej rómskej komunity žijúcej pod hranicou chudoby, nezájmu obyvateľov komunity o riešenie otázky zamestnanosti, závislosti na sociálnom systéme, zvyšovaní finančnej gramotnosti. U detí sa prehlbovala problematika zanedbávania povinnej školskej dochádzky, znížených hygienických návykov, či neefektívne trávenie voľného času. Narastal počet mladých dospelých závislých na alkohole a iných omamných látkach a následnom zvýšení kriminality.

1.1 História Komunitného centra Sučany

Obec Sučany je zriaďovateľom Komunitného centra od 1. 3. 2015. Sídli v novo zrekonštruovanej budove na ul. Hlavná 20 v Sučanoch a je dostupné pre všetkých obyvateľov zo všetkých častí obce. Názov projektu, prostredníctvom ktorého bola budova zrekonštruovaná je Komunitné centrum Sučany. Hlavným cieľom bolo zlepšenie prístupu ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre. Projekt bol zameraný na podporu prestavby existujúcich objektov pre účely zriadenia a fungovania KC a bol realizovaný vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

Komunitné centrum Sučany poskytuje činnosť v zmysle § 24d zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov celej komunite a taktiež fyzickej osobe v nepriaznivej situácii. Cieľovou skupinou je v zmysle § 2 ods. 2 písm. h) fyzická osoba v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorá je ohrozená sociálnym vylúčením alebo má obmedzenú schopnosť sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby.

Nový fenomén v našej spoločnosti, ktorý vychádza z myšlienky „žiť komunitne a pre komunitu“, spoločne identifikovať problémy a spoločne prispievať k ich riešeniu otvára možnosti zabezpečenia kontinuity činnosti Komunitného centra nielen v čase trvania Národného projektu, ale aj po jeho skončení. Konkrétnym nástrojom týchto progresívnych tendencií je aj Komunitný plán rozvoja sociálnych služieb obce Sučany a na to nadväzujúci dokument Plán Komunitného centra Sučany.

V súčasnosti zabezpečujú chod komunitného centra 3 zamestnanci:

- odborný manažér
- komunitný pracovník
- pracovník

Víziou komunitného centra Sučany je prepájanie aktivít obyvateľov obce s obyvateľmi z marginalizovaných skupín, hlavne sa sústrediť na deti a dospievajúcu mládež. Venovať sa pri dospievajúcej mládeži preventívnym aktivitám, robiť preventívne prednášky na rôzne témy, motivovať ich k ukončeniu aspoň stredoškolského vzdelania a následne ich motivovať v hľadaní práce. Ukázať, že život nie je o ukončení povinnej 10 ročnej školskej dochádzky a pokračovaní na aktivačných prácach.

Poslaním komunitného centra je poskytovať komplexné sociálne a komunitné služby bez rezidencie a prispieť k sociálnemu začleňovaniu osôb sociálne vylúčených na individuálnej, ako aj na lokálnej úrovni. Prostredníctvom komplexných sociálnych a komunitných služieb prispievať k sociálnemu začleňovaniu všetkých obyvateľov vrátane marginalizovaných rómskych komunit a tým vytvárať priestor pre vzájomnú interakciu a spoločné aktivity. Na individuálnej, ale i komunitnej úrovni hľadať vhodné formy a programy na riešenie sociálnych problémov a integrácie. Komunitné centrum je strešnou inštitúciou, v ktorej sa poskytujú sociálne a vzdelávacie služby všetkým občanom, realizujú sa programy zamerané na podporu zamestnanosti, programy komunitného rozvoja a voľnočasové aktivity.

Komunitné centrum je svojou činnosťou zamerané na napĺňanie nasledovných **cieľov**:

- zlepšovanie sociálnej situácie jednotlivcov, rodín a vylúčených spoločenských skupín.
- aktivizácia, zvyšovanie kompetencií a podpora sociálnej mobility jednotlivcov a rodín
- prevencia sociálno-patologických javov.
- podpora komunitného rozvoja, budovania celej komunity obce.
- podpora záujmovej činnosti a zmysluplného trávenia voľného času.
- podpora vzdelávania detí a mládeže, podpora ukončenia základného vzdelania a pokračovania v ďalšom štúdiu na strednej škole.
- podpora iniciatív obyvateľov vylúčených lokalít v oblasti zdravého a čistého životného prostredia, realizácia zdravotnej osvetly pre všetky vekové kategórie obyvateľov, iniciovanie a realizácia voľnočasových aktivít mládeže v oblasti zdravého životného štýlu, pomoc pri zlepšovaní prístupu obyvateľov k zdravotnej starostlivosti a posilnenie zodpovednosti jednotlivých jej členov za svoje zdravie. Vzdelávanie a osвета v oblasti plánovaného rodičovstva ochrany sexuálneho reprodukčného zdravia.
- podpora iniciatív obyvateľov vylúčených lokalít v oblasti bývania, pomoc pri zlepšovaní prístupu obyvateľov k bývaniu a posilnenie zodpovednosti jednotlivých členov za svoje bývanie.
- podpora a pomoc pri zlepšovaní prístupu obyvateľov k finančným prostriedkom umožňujúcim zvyšovanie vzdelania, skvalitňovania bývania a získania práce. Zvyšovanie finančnej gramotnosti a miery finančnej inklúzie.
- podpora zamestnateľnosti. Poskytovanie služieb podpory pre zvyšovanie zamestnateľnosti a zamestnanosti, vrátane poradenstva v oblasti zamestnanosti.

2 Mapovanie potrieb

Plán komunitného centra je dokument vychádzajúci z potrieb komunity. Bol spracovaný na základe mapovania potrieb a odzrkadľuje potreby a názory komunity. Pri mapovaní potrieb sme sa zamerali na lokality s vyšším počtom obyvateľov rómskej komunity, ktoré sú však súčasťou intravilánu obce. Pri riešení problémov je dôležité zapájať celú komunitu do riešenia a rozhodovania. Na vyhotovení Plánu KC sa podieľali zamestnanci komunitného centra, ktorí následne stanovili ciele. Tie vyplynuli z mapovania potrieb.

Mapovanie potrieb bolo realizované formou štruktúrovaného rozhovoru s rodinami a ich rodinnými príslušníkmi. Tiež bola použitá metóda pozorovania a dotazníky. Zmapované boli najproblematickejšie lokality obce, v ktorých žijú obyvatelia zo sociálne znevýhodneného prostredia (ul. Pri Váhu, ul. Partizánska, ul. Fučíkova) ako aj menej problémové časti obce. Ciele, ktoré vyšli z mapovania potrieb sú zahrnuté do Plánu KC.

K naplneniu cieľov stanovených v pláne KC budú využité rôzne granty a výzvy, ale dôležitá je aj podpora zo strany obce, ktorej sa komunitnému centru dostáva vo veľmi veľkej miere. Mapovanie potrieb bolo priebežne realizované počas činnosti Komunitného centra v Sučanoch, aktuálne v mesiacoch november 2023 – apríl 2024, a následne máj – december 2024.

3 Výsledky Mapovania potrieb

3.1 Demografia

V obci Sučany k 31.1.2024 má nahlásený trvalý pobyt 4838 obyvateľov, z toho 2353 mužov a 2485 žien. Prechodný pobyt má 54 obyvateľov (31 mužov a 23 žien).

Vekový priemer podľa údajov Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2021 je 42,31 roku. Z pohľadu vzdelanostnej úrovne obyvateľov prevláda ukončené stredoškolské, nasleduje základné a vysokoškolské vzdelanie.

K Rímskokatolíckemu vierovyznaniu sa v roku 2021 v obci hlásilo 2057 obyvateľov, bez náboženského vierovyznania bolo 1309 obyvateľov a k Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania sa hlásilo 967 obyvateľov.

Čo sa týka rodinného stavu najviac je slobodných obyvateľov (2116), nasledujú vydatá/ženatý (1797), rozvedení (401) a vdova/vdovec (391).

Krivka miery nezamestnanosti v ostatných rokoch má klesajúcu tendenciu. V obci bolo v roku 2021 evidovaných 303 fyzických osôb – podnikateľov a 286 živnostníkov.

3.2 Fyzická infraštruktúra

V obci je 1301 domov, z toho 1217 rodinných a 48 bytových domov. 1207 je domov v osobnom vlastníctve fyzickej osoby. Obyvatelia marginalizovanej rómskej komunity majú predovšetkým nájomné obecné domy a byty, ktoré sú v správe majetku obce Sučany. Obec má k dispozícii 76 nájomných bytov (aktualizované pri Sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2021) V obci majú domy a byty prípojky na elektrickú energiu, vodu, plyn a je vybudovaná kanalizačná sieť.

Čo však vyšlo z mapovania potrieb je, že v obci je nedostatok nájomných bytov.

Nachádza sa tu 136 firiem, ktoré zamestnávajú väčší počet ľudí z obce, ale i z okolia. Sú to napr. *Prefa Sučany, KraussMaffei Technologies, ZWL Slovakia - Výroba ozubených kolies Sučany, s.r.o., MAR SK* (výroba autodiélov), ďalej zamestnávajúci z oblasti gastronómie, školstva, obec, zdravotníctva a poľnohospodárstva (Agromajetok s.r.o).

Vývoz odpadu je zabezpečený v súlade s platným VZN obce (*VZN č. 7 /2021, ktorým sa mení a dopĺňa VZN obce Sučany č. 2/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na území obce*)

V obci sa nachádza autobusová a železničná doprava, s pravidelnými prímestskými i diaľkovými linkami.

Najbližšie spoločenské strediská sa nachádzajú v meste Martin vzdialenom 10 km, kde obyvatelia komunity dochádzajú najčastejšie za účelom návštevy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Sociálnej poisťovne, polície, ale i za nákupmi a kultúrnymi a inými spoločenskými aktivitami

3.3 Inštitúcie:

V obci sa nachádza Základná škola Slovenského národného povstania Sučany, Materská škola Zvonček, Bilingválne gymnázium Milana Hodžu, Slovenská pošta, TSP, Dobrovoľný hasičský zbor obce Sučany, Stredisko Evanjelickej Diakonie, diakonické centrum Sučany - Dom u dobrého pastiera

(zariadenie pre seniorov a špecializované zariadenie), knižnica, 2 kostoly (rímskokatolícky a evanjelický augsburského vyznania), ambulancie všeobecných lekárov pre deti a dorast a pre dospelých, dermatologická ambulancia, stomatologické ambulancie, Psychiatrická liečebňa, lekáreň, potraviny, reštaurácie, cintorín, športový areál, Futbalový oddiel Tatran Sučany, Kolkársky klub Tatran Sučany, Volejbalový klub Tatran Sučany, Stolnotenisový oddiel TJ. Tatran Sučany, Klub sučianskych turistov Sučany, Robotnícky kultúrny dom, ZO Jednoty dôchodcov na Slovensku, ZO Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Sučany, ZO Slovenského zväzu zdravotne postihnutých Sučany, OZ Sučianka, ...

Komunitné centrum je situované pri hlavnom ťahu, skôr v strede obce, čím je dostupné pre všetky cieľové skupiny a pre občanov komunity.

Komunitné centrum Sučany intenzívne spolupracuje s viacerými inštitúciami ako sú Obecný úrad Sučany, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Martin – prvý kontakt, evidencia UoZ, oddelenie hmotnej núdze, sociálna kuratela a s ďalšími odbormi oblastí sociálnych vecí.

3.4 Neformálna sociálna štruktúra:

V našej lokalite sa nachádza Dobrovoľný hasičský zbor obce Sučany, Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Sučany, Základná organizácia Jednoty dôchodcov na Slovensku v Sučanoch, OZ Sučianka (spevácka skupina), Slovenský rybársky zväz Martin, obvodná organizácia Sučany, Poľovnícke združenie JAROLÍM Sučany,...

Susedské vzťahy sú v podstate dobré, nevyskytujú sa výrazné problémy.

3.5 Informácie o životnom štýle:

Sučany sú obec s výrazne rozvinutou schopnosťou spolunažívania a vzájomnej pomoci všetkých skupín obyvateľstva bez ohľadu národnosti, žijú tu spoločne.

Rómska komunita nežije segregovane, nenachádza sa tu žiadna osada, avšak sú určité obecné časti, respektíve ulice, ktoré obýva prevažne len rómska komunita. Kvalita života ľudí v komunite je nízka. Charakteristické pre danú komunitu je generačná chudoba, nízka vzdelanostná úroveň, nezamestnanosť, odkázanosť na sociálne dávky, nízka starostlivosť o zdravie a rôzne nezdravé návyky a slabé bytové podmienky. Hodnotový systém komunity je postavený na nedôvere vo vzdelávaní a uplatnení sa na trhu práce. Dlhodobá nezamestnanosť je spôsobená najmä nevhodnou a nedostačujúcou kvalifikáciou pracovnej sily, nedostatkom pracovných miest pre ľudí so základným vzdelaním.

Vzťahy v rámci komunity sa prejavujú silnými rodinnými väzbami, ale nefunguje dobre prepojenie medzi jednotlivými komunitami.

3.6 Potreby, problémy, sny

Sociálna situácia obyvateľov lokalít ul. Pri Váhu a ul. Partizánska 24 je nepriaznivá. Z výsledkov mapovania vyplynulo, že by chceli dosiahnuť pozitívne zmeny týkajúce sa ich sociálnej situácie, chceli by zarábať viac, zabezpečiť si lepšie bývanie a lepšie podmienky pre seba a svoje rodiny. K dosiahnutiu požadovaných zmien uviedli potrebu zvýšenia vzdelanostnej úrovne a uplatnenie sa na trhu práce.

3.7 Ciele a úlohy KC

Jedným z hlavných cieľov KC sú preventívne aktivity pre deti, mládež a dospelých zamerané na udržiavanie poriadku a separovanie odpadu v najproblematickejších oblastiach komunity – viesť všetky cieľové skupiny k pracovným návykom a k udržiavaniu elementárneho poriadku na zlepšenie spolunažívania v komunite aj mimo nej.

Ďalej je to motivácia detí k štúdiu a ich rodičov k dodržiavaniu povinnej školskej dochádzky ich detí. Pozitívnymi príkladmi motivovať k zlepšeniu ich života, napredovania v živote a k hodnotám - oslovovanie detí a ich rodičov, oslovenie dobrovoľníkov a následná spolupráca s KC, zorganizovanie aktivít.

Ďalším z hlavných cieľov je oblasť bývania - vedenie komunity k tomu, aby si svojpomocne opravovali a udržiavali svoje obydlia, poprípade zakladali bytové spoločenstvá – spolu s pracovníkmi KC vytvoriť Komunitnú radu, ktorá by mapovala potreby komunity, nachádzala problémové oblasti a prinášala návrhy vhodných riešení.

4 Akčný plán

Potreba/ Problém	Cieľ	Čiastkové ciele	Úlohy	Aktivity KC	Zodpovednosť - kto	Zdroje/€	Časový harmonogram
V lokalite Pri Váhu a ul. Partizánska je veľké znečistenie okolía obydľí a následný šíriaci sa zápach a výskyt hlodavcov do okolía	Vybudovanie povedomia obyvateľov komunity v oblasti udržiavania čistoty a poriadku v domácnostiach v okolí ich obydľí, vybudovanie povedomia o odpadovom hospodárstve a jeho dopade na hygienu komunity	Predchádzanie vzniku čiernych skládok v jednotlivých lokalitách Vzdelávanie obyvateľov komunity o nerozvážnom znečisťovaní svojho okolía a o s tým súvisiacich hrozbách.	1.Zorganizovanie pracovnej skupiny v komunite 2. Organizácia upratovacích prác 3. Oslovenie sponzorov 4. Zabezpečenie potrebného materiálu (náradie, rukavice, odpadové vrecia,...)a následný odvoz odpadu 4. Realizácia prác na vyčistenie lokality so zapojením dobrovoľníkov z komunity 5.Vytvorenie harmonogramu pravidelných upratovacích aktivít	1. KC pripraví stretnutie s komunitou 2.KC zabezpečí organizovanie, poverí zodpovedných pracovníkov za logistiku, pripraví harmonogram a určí kto bude za akú činnosť zodpovedný. 3. Stretnutie KC a člena pracovnej skupiny so starostom obce ohľadom zámeru a získanie súhlasu 4.Aktivita – oslovenie sponzorov a darcov 5. KC počas realizácie upratovacích prác určí a osloví potencionálnych dobrovoľníkov, ktorí by dlhodobou dozerali na dodržiavanie poriadku,	Pracovníci KC OcÚ Sučany Dobrovoľníci z daných lokalít	Vlastné, príspevok Oc Ú Sučany	Jan 2024 Leto 2024

			neformálne ich bude vzdelávať a pripravovať na ich činnosť.		
--	--	--	--	--	--

Vyčistením priestorov v okolí komunity chceme dosiahnuť zlepšenie životnej úrovne ľudí, ktorí tu žijú a trávia tu svoj voľný čas. Úlohou pracovníkov KC bude počas udržiavania poriadku rozvíjať komunikačné schopnosti, zlepšovať u nich vzájomné vzťahy a povzbudzovať u klientov aktívny prístup na veciach verejných. Chceme poukázať, že len vlastným pričinením vieme zmeniť niektoré veci, s ktorými nie sme spokojní a chceli by sme ich zmeniť. Často na to ľudia zabúdajú a spoliehajú sa, že to vybaví/zmení za nich niekto iný. Súčasťou napĺňania tohto cieľa bude činnosť komunitnej rady a dobrovoľníkov, ktorí sú pre naše KC veľkým prínosom.

4.1. Monitorovanie plnenia cieľov

Monitorovanie napĺňania cieľov bude prebiehať kvalitatívne aj kvantitatívne.

Kvalitatívne – napĺňanie cieľov bude prebiehať prostredníctvom rozhovorov a sedení so zainteresovanými - členovia Komunitnej rady, obyvatelia lokality, obec a dobrovoľníci. Pracovníci KC budú zaznamenávať napĺňanie cieľov prostredníctvom vedenia záznamov zo stretnutí / rozhovorov, kde bude zachytená spätná väzba ohľadom úrovne naplnenia cieľov – silné a slabé stránky. Zároveň budú evidovať relevantné návrhy a následne ich zakomponovať do praxe.

Kvantitatívne – napĺňanie cieľov bude prebiehať prostredníctvom nasledovných indikátorov:

- počet účastníkov na aktivitách
- množstvo vyzbieraného odpadu z daných lokalít.

Monitorovanie bude prebiehať priebežne a tiež na konci projektu. Hodnotiť ich budú zamestnanci KC, Komunitná rada, OcÚ a samotní obyvatelia komunity.

Hodnotením zistíme nakoľko boli splnené úlohy a ciele, ktorý z cieľov sa nepodarilo naplniť a na čo sa zamerať v nasledujúcom realizačnom období.

5 Záver

V našom komunitnom centre poskytujeme odborné činnosti, individuálne poradenstvo a aktivity pre obyvateľov komunity v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorí sú ohrození sociálnym vylúčením, majú obmedzené schopnosti alebo možnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy. Pracujeme na zlepšení ich životnej úrovne a prostredia, v ktorom žijú. Najväčšou snahou nášho komunitného centra je pomoc k svojpomoci.

6 Použitá literatúra

https://www.bokku.gov.sk/wp-content/uploads/2021/03/MODEL-KOMUNITNEJ-PRACE-2020_finalna-verzia.pdf?csrt=4600420150398116744

Štandardy kvality komunitných centier

https://ia.gov.sk/wp-content/uploads/2022/08/MODEL-KOMUNITNEJ-PRACE-2020_finalna-verzia.pdf?csrt=2850823720101548466

<https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-448>

<https://www.sucany.sk/>